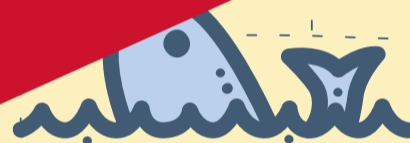
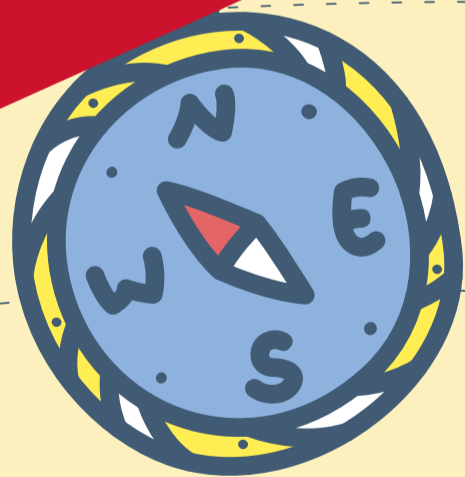

El valencià, el nostre tresor

**Les Trobades, suspeses
per la crisi del coronavirus**
Edició no impresa, sense distribució

L'ensenyament de la llengua a la Catalunya Nord i la Franja de Ponent

>pàg. 3

El Consell d'Europa qualifica de "preocupant" l'escàs ús del valencià

>pàg. 4

Entrevista a Tudi Torró, mestra, filòloga i acadèmica de l'AVL

>pàg. 5

'Arrels de vida, llavors de futur', lema de les Trobades 2020

>pàg. 6

Editorial

Un Pacte per la igualtat lingüística? Sí, ja!

Per a garantir una autèntica igualtat lingüística en tots els àmbits socials, la situació del valencià requereix un ampli consens social: un pacte valencià per la igualtat lingüística que establisca les bases sobre els objectius i les actuacions necessàries per aconseguir-ho i que compte amb la participació de les administracions i institucions públiques i la societat civil.

Una majoria de valencians i valencianes considera que cal impulsar de manera normal l'ús i l'ensenyament de la llengua i per això no es pot esgrimir la llengua per a la confrontació partidista ni la divisió de la societat valenciana, com pretenen sectors molt minoritaris però força actius i que tenen poder, recursos i altaveus que amplifiquen la seua posició contrària al valencià.

Amb una intensa bel·ligerància dels sectors ultres oposats a la implantació de la llei de plurilingüisme,

les exempcions s'han reduït en les comarques castellanoparlants fins al 10%, en primària i secundària. El Sindicat comparteix els objectius d'una norma que aspira que, en acabar els seus estudis obligatoris,

El Sindicat comparteix els objectius d'una norma que aspira a que tot l'alumnat domine les dues llengües oficials i un altre idioma estranger

tot l'alumnat domine les dues llengües oficials, a més d'un altre idioma estranger.

Volem que l'alumnat siga competent en idiomes, com més millor. Ara bé, som conscients que per a implantar la llei cal destinar-hi recursos econòmics, garantir la formació del professorat i dotar els centres de plantilles suficients, aspectes que no s'han negociat ni desplegat com cal.

La Conselleria d'Educació n'ha de prendre nota. No és convenient ni acceptable, pedagògicament ni organitzativament, que la de plurilingüisme siga una llei low cost. L'Administració està a temps de reconduir la situació i posar damunt de la taula els mitjans econòmics i les dotacions de personal necessaris per a garantir l'aplicació del plurilingüisme, sense recórrer a improvisacions de noves assignatures innecessàries com l'ocurrència de la Cultura Digital.

El Pacte per la igualtat lingüística, amb un procés de negociació respectuós que arracone tot tipus de batalletes partidistes, servirà per a consensuar un full de ruta per a impulsar una autèntica normalització en el sistema educatiu, però també en totes les administracions públiques, els mitjans de comunicació i altres àmbits de la societat valenciana.

Les dissensions anteriors del Botànic II en aquesta matèria, uns desacords incomprensibles si es llig l'Acord de La Nau (2018) sobre competència lingüística signat per tres de les cinc organitzacions sindicals més representatives en l'àmbit de la Generalitat Valenciana, han retardat l'aplicació d'unes mesures que urgeix adoptar per a normalitzar l'ús de la llengua en tots els organismes públics del nostre País.

El Consell, el valencià i la "yenka"

Vicent Maurí
Secretariat Nacional STEPV

La Llei d'ús i ensenyament del valencià (LUEV) diu [art. 2] que "el valencià és llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i, en conseqüència, tots els ciutadans tenen dret a conèixer-lo i a usar-lo oralment i per escrit tant en les relacions privades com en les relacions amb les instàncies públiques". La llei diu que conèixer el valencià és un dret de "tots els ciutadans", l'Administració ha de garantir la competència lingüística de tot l'alumnat en les dues llengües oficials amb un programa lingüístic que ho afavorisca.

Quin model?

El sistema de línies, en vigor fins a l'aprovació de la llei de plurilingüisme, no garantia els preceptes de la LUEV, com ho han palesat els successius informes sobre l'ensenyament del valencià fets públics per l'STEPV. És per això que, d'acord amb les recomanacions d'organismes internacionals i d'autoritats acadèmiques en l'aprenentatge de llengües, per evitar discriminacions de l'alumnat de comarques castellanoparlants, sempre hem apostat perquè el valencià siga la llengua vehicular del sistema educatiu, des de l'educació infantil fins a la universitat, sense cap excepció.

El nou Govern del Botànic (2015) va suposar una oportunitat per portar a cap aquest programa. Però, tot i els compromisos adquirits, ni el Decret (2017) ni la Llei (2018) de Plurilingüisme van acabar amb les excepcions ni van fer del valencià la llengua vehicular de l'educació.

L'informe del Consell d'Europa (2019), que avala plenament l'anàlisi de l'STEPV, afirma que aquesta llei no s'ajusta a la Carta Europea de les Llengües Regionals i Minoritàries ja

És coneguda la tendència de la dreta a instrumentalitzar la llengua com un element de confrontació

que no possibilita la continuïtat ni la implantació de programes d'immersió lingüística. Crítica, a més, la no recepció dels programes de televisió emesos des de Catalunya i les Illes Balears. També alerta de la situació de la llengua en el sistema judicial i en l'Administració de l'Estat.

El "ball" de la Conselleria

És coneguda la tendència de la dreta a instrumentalitzar la llengua com un element de confrontació amb el rerefons del rèdit electoral. Han entrebancat el decret per la via jurídica, han propagat informacions falses i han convocat manifestacions (molt minoritàries) contra el valencià. Amb la caiguda de les exempcions al 10% als centres de secundària i al 2,1% en els de primària a la comarques castellanoparlants, o l'Acord sindical (2016)

per a regular la competència lingüística en l'accés a la funció pública valenciana, les dades desmenteixen que la llengua siga un motiu de conflicte en l'ensenyament.

En aquest escenari, el Consell balla La Yenka: fa passos avant i arrere, a dreta i a esquerra. D'una banda, encara no s'ha subscrit la Llei de la funció pública valenciana, tal com preveia l'Acord de legislatura amb la majoria sindical. El febrer de 2020 es presenta una llei que no garanteix la competència lingüística plena. El projecte no arreblega el pacte sindical (2016) ni els acords entre la conselleria de Justícia i el d'Educació (2017). Tampoc s'ha materialitzat la reciprocitat de les emissions dels mitjans de comunicació públics en els tres territoris amb un idioma comú ni s'ha promulgat una llei d'igualtat lingüística que substituïssa la LUEV. El desplegament del plurilingüisme reclama recursos materials i econòmics suficients, amb dotació de plantilles i un consens respectuós amb els drets laborals del professorat. Entre els passos a favor del valencià, s'ha publicat un decret d'usos institucionals i administratius i s'han constituït l'Oficina de Drets Lingüístics i el Consell Socials de les Llengües.

STEPV, que considera prioritari la promoció del valencià, s'ha personat en els processos jurídics per defensar la nostra llengua, ha convocat mobilitzacions i ha participat en totes les iniciatives socials per afavorir la normalització lingüística. Ara cal anar més enllà, teixir aliances entre institucions, entitats socials, els sindicats, els partits polítics i la societat per a impulsar polítiques progressives d'igualtat lingüística. Ens hem de dotar d'un pacte valencià per la igualtat lingüística que ens agrupe a totes i tots en l'objectiu comú: la defensa i la normalització de l'ús del valencià.

ÈPOCA IV - Núm. 275. MARÇ 2020
SINDICAT DE TREBALLADORES I TREBALLADORS DE L'ENSENYAMENT DEL PAÍS VALENCIÀ (STEPV) - INTERSINDICAL VALENCIANA

REDACCIÓ

DIRECTOR: Manel Àlamo • CAP DE REDACCIÓ: Rafael Miralles • CONSELL DE REDACCIÓ: Joan Blanco, Marc Candela, Pep Coll, Clara Esteve Ferrer, M. Carmen Gil, Alejandro López, Germán Nando • REVISIÓ LINGÜÍSTICA: Toni Soriano • DISSENY I MAQUETACIÓ: JuanRa Ortiz AUDIOVISUALS: Clara Esteve Ferrer • WEB: Merche Arráez • COL·LABORACIONS: Òscar Adamuz, Vicent Contrí, Cesc Franquesa, Alicia Martí, Vicent Maurí ADMINISTRACIÓ, REDACCIÓ I PUBLICITAT: Juan de Mena, 18, baixos. 46008 València. Telèfon 963 919 147 - Fax 963 924 334 ·alliolli.stepv@intersindical.org · www.intersindical.org/stepv • TIRATGE: 20.000 exemplars - ISSN: 1576-0197 • DEPÓSIT LEGAL: V-1.454-1981 • FRANQUEIG CONCERTAT: 46/075

Amb la col·laboració de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Generalitat Valenciana.

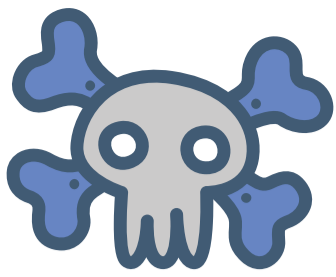
SEMPRE
TEUA
La teua llengua

ACADÈMIA
VALENCIANA
DE LA
LLENGUA

GENERALITAT
VALENCIANA

INTERINDICAL VALENCIANA

ALACANT: Glorieta P. Vicente Mogica, 5-12. 03005. Tel. 965985165 • ALCOI: Oliver, 1-5a. 03802. Tel. 966 54 06 02 • ALZIRA: Plaça del Sufragi 11, Ent A i B. 46600 Tel. 96 240 02 21 • ELX: Maximilià Thous, 121, bxs. 03201 Elx. Tel. 966 22 56 16 • CASTELLÓ: Marqués de Valverde, 8. 12003. Tel. 964 26 90 94 • GANDIA: Av. d'Alacant, 18, 1r. C.P. 46701 Telèfon - Fax: 96 295 07 54 . Tel. i Fax. 96 295 07 54 • VALÈNCIA: Juan de Mena, 18, bxs. 46008 València. Tel 963919147 • XÀTIVA: Portal del Lleó, 8, 2a. 46800. Tel. 96 228 30 67 • UNIVERSITAT D'ALACANT: Edifici Ciències Socials. Tel. 965 90 95 12 • UNIVERSITAT JAUME I CASTELLÓ: Ed. Rectorat. Campus Riu Sec. Tel. 964 72 88 12 • UNIVERSITAT DE VALÈNCIA: Blasco Ibáñez, 21. Tel. 96 398 30 18 • UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA: Camí de Vera, s/n. Tel. 96 387 70 46 • UNIVERSITAT MIGUEL HERNÁNDEZ (ELX): Maximilià Thous, 121, bxs. Tel. 966 22 56 16 • UNIVERSITAT CARDENAL HERRERA - CEU: Alfara del Patriarca. Tel. 96 387 70 46 • UNIVERSITAT CATÒLICA SANT VICENT FERRER: Godella. Tel. 96 387 70 46

L'ensenyament del català a la Catalunya Nord: La Bressola

Ensenyar en català a la Catalunya Nord està lluny de ser un fet normal, tot i que les últimes enquestes assenyalen que al voltant d'un 75% de la població s'hi mostra favorable.

Cesc Franquesa
Responsable de Formació i Desenvolupament Pedagògic de la Bressola

La xarxa d'escoles La Bressola, nascuda als anys setanta amb l'objectiu de recuperar la llengua i la cultura catalanes a partir d'una aposta ferma per la immersió lingüística, aglutina actualment huit centres educatius on vora mil alumnes aprenen i conviuen en una llengua fortament minoritzada per l'Administració francesa.

La situació de la llengua a Catalunya Nord és tan feble que a primera vista, passejant pel carrer o entrant a qualsevol comerç, hom pot tenir la sensació que és inexistent. És neces-

sari gratar un xic i forçar els usos i fer que aquesta vagi aflorant. Aleshores és quan comença a aparèixer el nord-català catalanoparlant que molts duen dins però que no gosa sortir o que no té massa espais on fer-ho.

Malgrat que es poden fer anàlisis molt diverses de la situació, hi ha dos constants indiscutibles. D'una banda, l'absència de polítiques lingüístiques reals per al desenvolupament d'un ensenyament en llengües pròpies, les que França anomena «llengües regionals». D'una altra, la manca d'espais socials on el català representi un avantatge o una necessitat. Per això cal que ajudem els locutors a decidir de sortir de l'armari de la diglòssia. Les darrera Enquesta d'usos lingüístics a la Ca-

talunya Nord (Generalitat de Catalunya, 2005) ens diu que entre un 75% i un 80% de la població és favorable a l'ensenyament del català o en català mentre que, des de l'escola, amb les diferents modalitats i opcions no s'arriba a cobrir ni el 25% de la població escolar. I doncs, què fem?

Estem convençuts que la immersió és l'única via que pot garantir una bona competència lingüística en català i ens sembla imprescindible aconseguir que aquesta immersió arribi fins a l'adolescència i, si pot ser, fins a l'edat adulta. És per això que el gran repte immediat de La Bressola és la creació del segon col·legi (centre de secundària obligatòria) i el primer liceu català (equivalent al batxillerat). A Catalunya Sud, als anys 70 i 80, el CEPEPC (Col·lec-

tiu d'Escoles per l'Escola Pública Catalana), reunia escoles catalanes creades des de cooperatives de mestres o de famílies que van batallar fins aconseguir la integració a la xarxa pública de la Generalitat, fent pressió per assolir el reconeixement del sistema d'immersió lingüística a l'escola.

De la mateixa manera, La Bressola fa allò que l'Administració no vol fer, escola catalana. Una escola construïda des de la voluntat popular i l'associacionisme, una escola que s'ha de deixar la pell per superar l'etiqueta d'escola «privada» que, en el context del sistema educatiu francès, té una connotació altament elitista. En l'entorn nord-català, només podem fer efectiva la recuperació de la llengua fent escoles catalanes

que, des de la vocació de servei públic, treballen des del règim d'escola concertada. Ai las! La gran distància amb el recorregut del CEPEPC és que Catalunya Nord no disposa d'un govern propi ni de prou consens social pel que fa a la immersió. Per a poder avançar hem d'actuar com a punta de llança dins d'un sistema que no vol reconèixer les llengües pròpies dels territoris i per això possem en plaça un sistema d'immersió real, que permet viure l'escola plenament en català, en els temps lectius

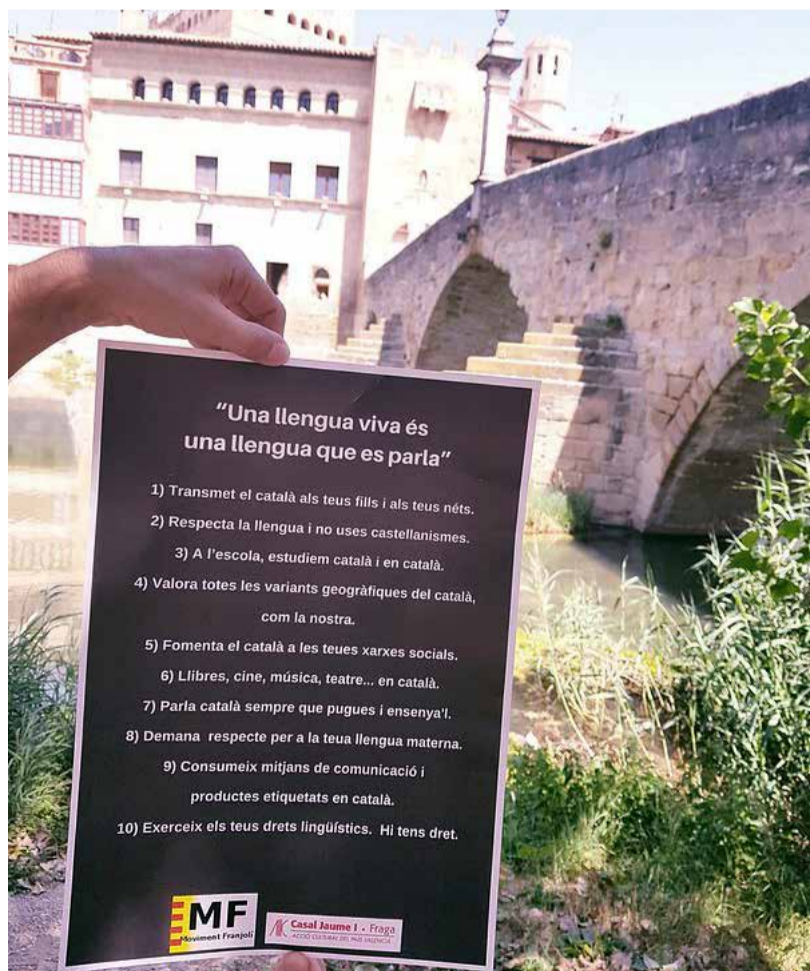
La situació de la llengua a Catalunya Nord és tan feble que hom pot tenir la sensació que és inexistent

i en els de lleure, que són moments d'aprenentatge de gran intensitat.

Des de La Bressola sempre hem dit que tenim la clau a punt per a quan arribi una administració prou valenta i compromesa per assumir una escola pública catalana, de qualitat i garantint una immersió on la llengua catalana sigui llengua de vida del centre en tot moment. Mentrestant, l'anirem guardant i mantenint viva.

El futur del català a la Franja es juga a l'escola

La Franja de Ponent és un dels exemples sociolingüístics més complexos dins dels territoris de parla catalana: és, potser, el lloc amb més alt percentatge de catalanoparlants com a llengua inicial i alhora el lloc on el català està més amenaçat d'extinció.

Òscar Adamuz
Coordinador del Moviment Franjolí per la Llengua

Estudis recents sobre la llengua indiquen com, malgrat que la transmissió de la llengua catalana de pares a fills es manté estable, altres factors com la immigració, el despoblament o l'envelliment de la societat franjolina han posat el català en el llinar de llengua amenaçada o en via d'estar-ho.

La minsa cohesió de les quatre comarques catalanoparlants sota administració aragonesa (Ribagorça, Llitera, Baix Cinca i Matarranya), la manca de polítiques lingüístiques comunes i coordinades o el decebedor panorama audiovisual propi en català són algunes de les claus per entendre la greu situació del català en la Franja de Ponent. A més a més, en aquest territori el català no té un estatus de cooficialitat, tot i que sí que hi ha alguna referència en textos legals aragonesos, una situació juridicoadministrativa que predetermina en gran manera

la situació de la llengua a l'escola. L'ensenyament íntegrament en català no existeix, amb un parell d'excepcions. A la majoria d'escoles i instituts de Ponent hi ha la possibilitat d'estudiar una assignatura de català com a matèria optativa, fet que permet aconseguir la titulació de català dins de l'educació pública aragonesa. Estem parlant d'unes dues o tres hores setmanals com a màxim, sempre que la família de l'alumnat així ho expliciti.

Si bé és cert que ha quedat enrere el temps on des de la Diputació General d'Aragó s'empraven circumloquis acientífics per a denominar la llengua (recordem l'invent del terme lapao, "llengua aragonesa pròpia de l'àrea oriental", per evitar anomenar el català pel seu nom), l'actual govern de coalició PSOE-CHA (amb suport extern de Podemos) ha mostrat moltes més mesures favorables a l'aragonès que al català, malgrat que la minoria catalanoparlant és força més nombrosa.

El govern presidit pel socialista Javier Lambán (d'altra banda cone-

gut per les seves posicions enverinades sobre la situació política a Catalunya) no acaba d'assumir el català com a llengua patrimonial d'Aragó i, tot i la recuperació de certs projectes escolars en llengua pròpia, no s'arrisca a reconèixer el problema de la no normalització lingüística del català a la Franja. Si continuen així, i la tendència que indiquen les enquestes que comentàvem al principi es compleix, potser el problema desapareixerà quan desaparega el català.

Tenint en compte el context anterior, pel que fa a la supervivència del català a Ponent, el paper de l'escola hauria de ser clau en el futur, ja que la simple transmissió de la llengua de pares a fills no en garanteix la continuïtat. Malauradament, a dia d'avui no hi ha cap proposta en aquest sentit, i la sensació és que el voluntarisme de persones i entitats no pot tancar una situació greu que pot esdevenir irreversible.

I és que el futur del català a la Franja (com el de la societat) es juga a l'escola.

Una Llei d'Igualtat per a impulsar la llengua en tots els àmbits

L'ús del valencià 'preocupa' al Consell d'Europa

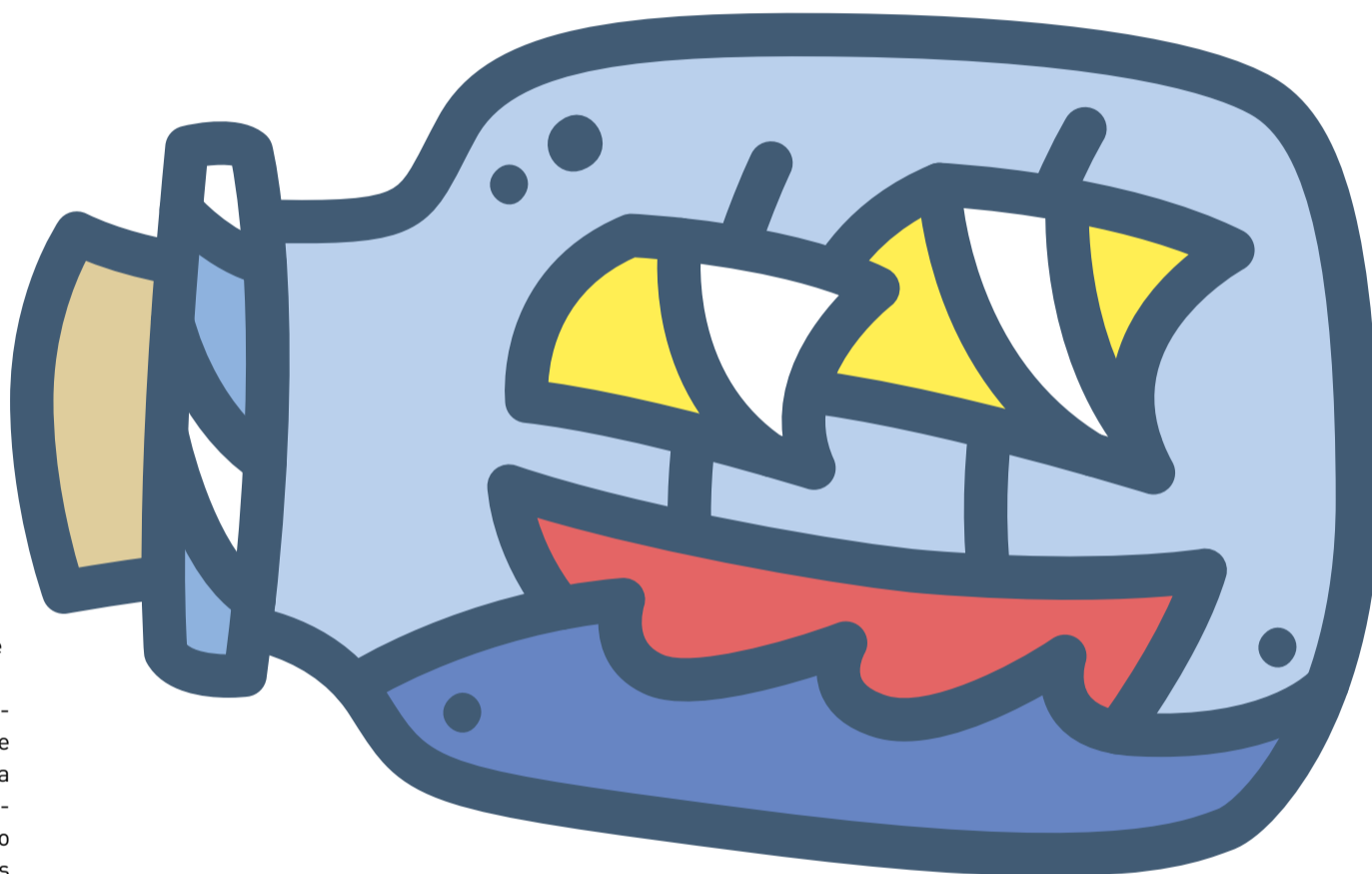
El Consell d'Europa, adverteix novament sobre la "situació preocupant" de la llengua dels valencians i les valencianes, especialment en l'àmbit de l'Administració de l'Estat, la justícia, l'economia, la sanitat i els serveis socials. L'informe del "Comité d'Experts" afirma que la Llei valenciana de plurilingüisme (2018) no s'ajusta a la Carta Europea de les Llengües, ja que no possibilita la continuïtat ni la implantació de programes d'immersió lingüística.

Alicia Martí Climent
Departament de Didàctica
de la Llengua i la Literatura,
Universitat de València

L'Estat espanyol va signar l'any 1992 la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries (CELROm), però la va ratificar gairebé deu anys més tard. Així, va entrar en vigor el dia 1 d'agost de 2001, Any Europeu de les Llengües. D'acord amb l'article 96 de la Constitució, la Carta va passar a formar part de l'ordenament jurídic espanyol.

La Carta constitueix un instrument de reconeixement i de protecció jurídica de la nostra llengua que compromet l'Estat a defensar —i, per tant, a no obstaculitzar— moltes de les polítiques que, en suport de les llengües, duen a terme els governs de les comunitats autònomes amb llengua pròpia. La disposició preveu un mecanisme de control per a avaluar la seua aplicació en els estats membres de la Unió. D'aquesta manera, si és necessari, el Comité d'Experts, com indica l'article 17 de la Carta, que és el que s'encarrega d'examinar la situació real de les llengües regionals o minoritàries, pot fer recomanacions per millorar la legislació, les polítiques i les pràctiques per assolir progressivament un nivell superior de compromís i informar-ne el Comité de Ministres del Consell d'Europa.

El Comité d'Experts recopila informació de les autoritats respectives i de fonts independents dels estats per obtenir una visió general justa de la situació real de la llengua. Posteriorment avalua els actes legals, les regulacions i les pràctiques reals aplicades a cada Estat per a les seues llengües regionals o minoritàries. Aquest procediment s'acompanya generalment d'una visita in situ, per part d'una delegació del Comité d'Experts, a l'Estat de què es tracte per reunir-se amb òrgans i associacions relacionades amb l'ús de les llengües i consultar les autoritats

sobre qüestions que li han estat posades en coneixement. Finalitzat el procés, el Comité elabora un informe d'avaluació, que es remet a les autoritats del respectiu Estat per a possibles comentaris. L'informe es remet després al Comité de Ministres, juntament amb suggeriments de recomanacions que finalment es fan arribar a l'Estat.

La situació del valencià

Pel desembre de 2019, el Comité de Ministres va publicar un nou informe sobre l'aplicació de la Carta Europea de les llengües regionals o minoritàries a l'Estat espanyol. L'informe, elaborat per persones expertes i independents, responsables de fer el seguiment de l'aplicació de la Carta, reconeix els esforços de les autoritats espanyoles per protegir les llengües regionals i minoritàries, però també examina les seues mancances. En l'avaluació, posterior a desembre de 2018, quan el grup d'experts va visitar el País Valencià, recomana a les autoritats espanyoles considerar algunes observacions i recomanacions.

En la Recomanació CM / RecChL (2019) 7 del Comité de Ministres de l'11 de desembre de 2019 s'asse-

El Consell d'Europa recomana garantir l'ús del valencià en l'economia, especialment en el sistema financer i bancari, i en l'àmbit de la sanitat i els serveis socials

nyalen algunes accions prioritàries referides al País Valencià com ara "modificar la Llei orgànica del poder judicial per assegurar l'ús del valencià en procediments judicials a petició d'una de les parts", "millorar l'ús del valencià en l'Administració de l'Estat" i "posar a l'abast l'ensenyament en valencià a tots els nivells d'ensenyament". Clar i ras: suprimir les limitacions imposades a l'ensenyament en valencià.

També es recomana garantir l'ús del valencià en l'economia, especialment en el sistema financer i banca-

ri, i en l'àmbit de la sanitat i els serveis socials.

El Comité de Ministres anima les autoritats espanyoles a complir amb totes les obligacions de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries incomplides i reclama que presenten, abans de l'1 d'agost, una informació sobre les recomanacions d'actuació immediata.

"Situació preocupant"

Tot i que el valencià és cooficial en tot el territori valencià i la majoria de la població és competent en la llengua, l'informe dels experts indica que el valencià es troba en "una situació preocupant", sobretot en l'Administració de l'Estat. Un dels principals reptes es troba en l'àmbit judicial (article 9) i en l'ús de les llengües minoritàries en l'àmbit de l'Administració estatal (article 10). De fet, s'hi assenyalen que un dels problemes que es repeteix és la manca de personal capacitada per a usar les llengües pertinents en determinades àrees de l'Administració estatal, així com en els serveis públics, especialment en l'àrea de salut, cosa que hi obstaculitza l'ús de les llengües minoritàries. Aquesta situació evidencia, com han reclamat de manera

reiterada STEPV i Intersindical Valenciana, la necessitat d'implementar una llei d'igualtat lingüística que impulse l'ús del valencià en tots els àmbits socials.

Tot i que s'ha avançat en l'ús de la llengua en l'àmbit digital, també hi ha problemes relacionats amb la presència de les llengües minoritàries en els mitjans de comunicació. L'informe valora positivament la recuperació del servei públic de radiodifusió, amb la posada en marxa de la ràdio i la televisió d'À Punt, al mateix temps que critica la impossibilitat de rebre les emissions de les ràdios i televisions públiques de Catalunya i les Illes Balears. En aquest sentit, STEPV exigeix la reciprocitat plena i l'espai de comunicació en català.

Recuperar la immersió

Pel que fa a l'ensenyament, l'informe és contundent: la Llei 4/2018, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià no compleix l'instrument de ratificació, ja que impossibilita, entre altres, els models de programa d'immersió. El 2018 va entrar en vigor la llei que estableix que almenys el 25% de l'ensenyament ha de ser en valencià amb un màxim del 60%, però la majoria d'escoles no assoleixen aquest màxim. A més, en l'àmbit universitari, tot i que s'ofereixen cursos en valencià, la llengua d'ensenyament continua sent predominantment el castellà.

Resulta significatiu, segons l'informe, l'increment del castellà en els sistemes educatius en aquelles regions amb llengües minoritàries, i l'estesa dels models educatius trilingües (castellà, anglès i una llengua minoritària) en alguns territoris, fet que dificulta el coneixement de la llengua minoritària. Per a garantir un ensenyament i un aprenentatge adients de totes tres llengües, les expertes recomanen analitzar en profunditat aquests models educatius abans d'adoptar-los.

ENTREVISTA Tudi Torró, mestra i filòloga, Acadèmia Valenciana de la Llengua

“Aprendre el valencià i en valencià és garantia d'èxit”

Tudi Torró (Ontinyent, Vall d'Albaida, 1955), referent de les pedagogies renovadores i l'ensenyament en valencià en les comarques meridionals, segueix apostant per l'ensenyament d'una llengua minoritzada que, assegura, “ha estat vehicle i suport de les apostes innovadores més solvents i acreditades”.

Foto: Clara Esteve Ferrer.

Rafa Miralles

Mestra i llicenciada en Filologia Catalana, ha deixat la seua empremta en escoles d'estiu, l'assessoria de valencià, la Inspecció i la Direcció Territorial d'Alacant i sempre ha estat una defensora tenaç dels programes d'immersió. Ara s'acaba d'incorporar a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) on ocupa la vacant deixada per Carme Miquel.

Tudi Torró ha col·laborat en aquesta revista durant més de 12 anys amb unes columnes que configuren una crònica apassionada amb els avanços esperançats i els punts negres dels principals conflictes sociolingüístics vinculats a l'educació. Assumptes com els prejudis idiomàtics, la immersió, la formació del professorat o el sentit de les Trobades d'Escoles Valencianes han arribat a les lectores i els lectors d'Allioli gràcies a l'exercici persistent, honest i sincer d'una dona que sol dir el que pensa. A la seu de l'AVL, al monestir de Sant Miquel dels Reis de València, la flamant acadèmica repassa algunes fites de la seua trajectòria.

Quan comença a implicar-se en l'ensenyament en valencià?

El 1982, el Col·lectiu de Mestres del Baix Vinalopó organitza al Parc del Palmerar d'Elx una “trobada de pri-

mavera” que és pràcticament idèntica a les actuals Trobades. Ens posem en contacte amb totes les escoles i muntem activitats, tallers, desfilades de nanos i gegants i acabem amb una gran festa.

Com hi va arribar?

Tot i que faig els meus primers estudis en castellà, els meus pares sempre m'han parlat en valencià. Recorde que amb nou anys m'adrece a una monja de l'escola per dir-li que “me se ha metido algo en el ojo” i em contesta que aixina no es diu, que “la semana va antes que el mes, ese es un problema que tenéis por hablar siempre en valenciano”. La monja crida els meus pares i els diu que m'han de parlar en castellà.

Com va ser això?

Mon pare, que era una persona molt prudent, li va contestar que ell no anava a fer-ho. Des d'aquell dia reivindicque arreu l'ús del valencià.

En la universitat d'aleshores tampoc no es podia estudiar en valencià.

Jo estudie en la Normal de Magisteri de València i en les pràctiques m'envien a una escola on estava Alfred Ramos, un mestre valencianista que ensenya amb les tècniques

Freinet i sempre que puc m'escape a la seua classe. Allí em reafirme en la importància de la llengua en l'ensenyament.

Quan comença a exercir de mestra?

Aprove oposicions el 1977 i em destinen a Elx, de seguida pregunte pels mestres freinetistes i m'assabente que es reuneixen a Santa Pola. I un dia, sense pensar-m'ho massa, me'n vaig cap allà en autoestop. Tot seguit comence a treballar a l'aula amb el text lliure, la coca i altres tècniques Freinet.

Diu que ensenyar en valencià va lligat a la renovació pedagògica.

Absolutament. La pedagogia renovadora era la manera com les famílies i els xiquets s'adonaren del canvi que suposava treballar així. Si com a mestra adoptes una estratègia metodològica que posa l'alumne en el centre de tot i aconseguixes que tinga ganes d'estar amb tu ja tens el camí obert.

Però la llei d'ús no havia arribat encara.

La normativa no permetia fer classes de valencià. Per això vaig oferir unes classes voluntàries fora de l'horari lectiu. Per a sorpresa meua, s'hi van apuntar 50 xiquets. Recorde una xiqueta que volia aprendre valencià, a

Si com a mestra adoptes una estratègia metodològica que posa l'alumne en el centre de tot i aconseguixes que tinga ganes d'estar amb tu ja tens el camí obert

La llei d'ús i ensenyament de 1983, que va ser un gran avanç en aquell context, ara està servint de pretext als sectors contraris a l'ensenyament del valencià

als sectors contraris a l'ensenyament del valencià.

Per què?

Els que s'hi oposen priven els seus fills del dret a aprendre el valencià. Si en la meua formació escolar em llesves el meu dret de formar-me en la llengua pròpia, els altres acabaran els estudis més formats que jo.

Ara hi ha una llei de plurilingüisme...

La llei de plurilingüisme no parla de l'exempció però diu que tot l'alumnat haurà de fer un mínim d'un 25% per a vehicular àrees en valencià. Ací és on s'agarren alguns per demanar que els fills no siguen avaluats, tot i que no poden eximir-los d'assistir a les classes. Les bones intencions no han servit per a contentar determinats sectors contraris la llei.

Proposa un canvi legal?

Si no volem tindre ciutadans de primera i de segona, un primer pas per a avançar cap a la normalització ha d'anar en la via de trobar fórmules per a derogar l'exempció.

Es veuen les coses de manera diferent dins i fora de l'Administració?

Es veuen igual, potser depèn de quines coses. Quan era directora territorial a Alacant [2015-2019], les decisions es prenen des d'instàncies que estaven per damunt de mi i potser no es va arribar fins a on calia. Ara, amb la controvèrsia sobre el requisit lingüístic es repeteixen arguments antics.

Què diria a mestres i famílies més joves?

Que es comprometen amb l'ensenyament del valencià, perquè la llengua és una part essencial del nostre llegat com a poble, de com som. Una escola valenciana i en valencià és garantia d'èxit acadèmic i laboral.

I als actuals responsables de la Generalitat?

Que usen la llengua i que siguen valents i coherents amb el que ens van demanar perquè els votàrem. El Consell ha de fer del valencià un eix clau de les seues actuacions, cosa que durant massa temps no s'ha afrontat com calia.

pesar de l'oposició de sa mare, que era mestra.

Tinc entès que també ha fet classes en zones castellanoparlants.

Després d'Elx em trasllade a una escola d'Algorfa, al Baix Segura. Hi treballo amb dos mestres excepcionals, Pepe Box i Melchor Botella. Allà sent dir als alumnes molts catalanisms: la esgrunsaera, los pesoles, parar la mesa... Em reunisc amb les famílies i els dic que la millor manera que aprenguen castellà és que coneguen el valencià i sàpien d'on ve eixa llengua de transició que parlen.

Ho van acceptar?

La gent estava molt implicada i ho van entendre perfectament, vam recopilar més de dos-centes paraules que vam incorporar a un quadernet i en acabar el curs tot el món volia aprendre valencià: “Y ahora, ¿quiénnos darà valenciano?”. L'animadversió que s'ha provocat cap al valencià i la instrumentalització política contra el seu ensenyament és conseqüència de no fer pedagogia.

Què s'ha fet malament?

La llei d'ús i ensenyament de 1983, que va ser un gran avanç en aquell context, ara està servint de pretext

35a edició de les Trobades d'Escoles en Valencià

Arrels
de
vida,
llavors
de futur

Com és habitual, amb l'arribada de la primavera anunciem la celebració de les Trobades d'Escoles en Valencià. Unes jornades lúdiques i reivindicatives que són l'escenificació del suport de les comunitats educatives i de les entitats socials a l'ensenyament en valencià i a la normalització lingüística.

Escola Valenciana-Federació d'Associacions per la Llengua

Com és habitual, amb l'arribada de Com cada any, milers de persones entre mestres, alumnes i familiars, ompliran els carrers per celebrar un model educatiu que es construeix cada dia gràcies a un ric llegat, però amb nous reptes d'un futur que seguirem construint entre totes i tots.

Les Trobades d'Escoles en Valencià començaren a celebrar-se poc després de la publicació de la Llei d'ús i ensenyament en valencià (1983), una fita important, però no exempta de contribucions anteriors per part de col·lectius de mestres i d'organitzacions polítiques i sindicals que, amb el seu activisme, aplanaren el camí. Oblidar aquest fet històric significaria cultivar la desmemòria.

Enguany, Escola Valenciana vol recuperar la memòria col·lectiva per a ser conscients d'on venim i a qui

hem d'agrair els esforços que ens ajudaren a trobar el nostre rumb. Desitgem construir el futur com una paret seca, amb pedres de totes les mides, amb l'ajuda de totes les mans. Amb aquest propòsit, no podem separar la recuperació de la nostra llengua de la reivindicació d'una nova llei educativa que responga als reptes de la societat valenciana del segle XXI i contribuïska a vertebrar políticament un territori com el nostre, perquè esdevinga, en el sentit identitari més generós, un país de totes i de tots.

Per això mateix, l'eslògan de les Trobades 2020 és "Arrels de vida, llavors de futur", lema amb el qual bastim un pont de gran volada entre dues vores, des de la tasca realitzada per persones i organitzacions que simbolitzen les arrels fondes, robustes i nodridores de l'arbre que ha resistit els forts vents i, a l'altra banda, les noves realitats que ja s'albiren, nascudes de les llavors que es van plantar pensant en els fonaments de la societat del futur.

La primera part de l'eslògan fa referència a Empar Navarro i Giner,

a qui enguany dediquem el conjunt de Trobades. Empar Navarro fou una mestra entusiasta i lluitadora que exercí el seu ofici en una època convulsa: la de la II República espanyola. Va ser una època pròdiga en debats, transformacions polítiques, reivindicacions socials, models educatius en pugna, els més innovadors dels quals reclamaven ser l'avantguarda de les petites i grans revolucions quotidianes.

Empar Navarro (València, 1900-1986) lluità incansablement perquè el valencià fora llengua vehicular a l'ensenyament i perquè en els estudis de Magisteri s'equiparara amb l'ús del castellà. Fou presidenta de l'Associació de Mestres Valencians, va militar en el Partit Valencianista d'Esquerra i, com milers de mestres, en acabar la Guerra Civil va ser depurada per la Dictadura. Detinguda el juliol de 1939 i condemnada a tres anys de presó pel seu activisme antifeixista, finalment fou restituida com a mestra el 1962 i va exercir el seu ofici a Albalat dels Sorells (Horta Nord) i a Murla (Marina Alta) fins a la jubilació el 1970.

La figura i la vida d'Empar Navarro representa la de centenars de mestres que, fidels als seus idearis pedagògics i al seu compromís social, ens deixaren una herència farcida d'esperança en la capacitat de la humanitat per a transformar el món.

Un aparador de projectes

Seguint el fil de la paràbola inicial, què ens espera a l'altra banda d'aquell pont de gran volada? Escola Valenciana ha decidit creuar el pont amb la seua motxilla ben plena de projectes, de reivindicacions, de propostes. I ho farem al nostre estil, comptant amb la participació de les comunitats educatives, d'entitats i persones que s'incorporen de bon grat al camí, convocant de forma transversal la ciutadania a les nostres activitats festives i lúdiques.

Entenem que les Trobades han de ser l'aparador dels projectes educatius compromesos amb la coeducació, amb la consciència mediambiental, amb el pensament crític, amb un món més just per a les persones, amb els principis de la cultura democràtica, amb l'humanisme, amb

un model educatiu basat en el plurilingüisme i la multiculturalitat, amb l'aprenentatge cooperatiu i vivencial, amb la intel·ligència emocional i les habilitats socials, amb el laïcisme i les metodologies científiques, amb l'ètica professional, amb la inclusió social, amb la societat del coneixement, amb la vertebració territorial i la cohesió social.

Hui més que mai, el costum de fer Trobades ha de perdurar. Hem de preservar aquest exercici col·lectiu per a fer visibles als carrers i les places les propostes culturals i educatives sobre convivència ciutadana, diàleg i empatia, tolerància envers la diversitat enriquidora, llibertats democràtiques i drets humans... abans que algú, sorgit de les tenebres del passat, ens vulga convèncer que ho deixem en les seues mans i que no ens obsessionem tant amb la qualitat democràtica. Escola Valenciana i la seua Federació d'Associacions per la Llengua convida tothom a participar i gaudir de les Trobades de primavera 2020 perquè en omplir de gom a gom els nostres carrers i places amb les festes per la llengua podrem convertir aquests espais en "arrels de vida, llavors de futur".

Llocs i dates de les Trobades 2020

- MUTXAMEL, l'Alacantí Secundària i Batxillerat 27 de març
- BENIGÀNIM, la Vall d'Albaida 28 de març
- EL CAMPELLO, l'Alacantí Infantil i Primària 29 de març
- RAFELBUNYOL, l'Horta Nord 29 de març
- ALFONDEGUILLA, la Plana Baixa 29 de març
- CALLOSA D'EN SARRIÀ, la Marina Baixa 4 d'abril
- PETRER, les Valls del Vinalopó 4 d'abril
- MONTOLIVET, València 5 d'abril
- ALZIRA, la Ribera 26 d'abril
- SOGORB, l'Alt Palància 15 de maig
- ALAQUÀS, l'Horta Sud 16 de maig
- CASINOS, el Camp de Túria 16 de maig
- LA LLOSA DE RANES, la Costera 16 de maig
- MIRAMAR, la Safor-Valldigna 16 de maig
- PETRÉS, el Camp de Morvedre 16 de maig
- GUARDAMAR DEL SEGURA, el Baix Vinalopó i el Baix Segura 17 de maig
- PARCENT, la Marina Alta 23 de maig
- AGRES-ALFAFARA-GAIANES, l'Alcoià i el Comtat 30 de maig
- ALMASSORA, la Plana Alta 31 de maig
- ALBOCÀSSER, el Maestrat 6 de juny

escrit avui

Carme Miquel

Llorenç Giménez

Isabel-Clara Simó

Tres grans llegats

En les Trobades d'enguany tindrem ben present el llegat de Carme Miquel, de Llorenç Giménez i d'Isabel-Clara Simó, que ens van deixar recentment.

De Carme Miquel trobarem a faltar la seua saviesa expressada de manera senzilla i el fet de sentir-nos sempre acompanyats per les seues paraules. De Llorenç Giménez enyorem les històries que feien espurnejar tants ulls emocionats, infants i grans que ara són orfes de la veu del més gran dels nostres contacontes.

Som deutors també de l'obra d'Isabel-Clara Simó, escriptora feminista que ens ha donat moltes incommptables de fidelitat. Són, al capdavant, tres exemples modèlics de trajectòries unides per la defensa i el compromís amb la llengua pròpia i la cultura del poble valencià.

Competències per transformar el món

CLARA MASSIP (COORD.)
Graó, Barcelona 2018
178 pàg.

En aquestes pàgines hi ha la proposta d'un model curricular per a l'ensenyament primari i secundari, desplegat al voltant de sis eixos temàtics: gènere; cultura de pau; drets humans, ciutadania i governança; sostenibilitat econòmica i social; medi ambient i interculturalitat. S'hi poden trobar orientacions sobre les finalitats educatives, els sabers, les estratègies didàctiques i els instruments d'avaluació que promouen les competències per a transformar el món com a part del desenvolupament bàsic de l'alumnat.

Llegir per a aprendre

JOSEP ANTONI FLUIXÀ
Bromera, Alzira 2019
150 pàg.

Com fer un pla de foment de la lectura en un centre? Com aconseguir la participació de les famílies en aquesta tasca tan transcendental? Com aprofitar els recursos de l'entorn? A aquestes i altres preguntes tracta de respondre un llibre que ofereix tècniques i estratègies —visites d'escriptores, apadrinaments lectors, tertúlies literàries...— i aposta per diversificar la missió de fer lectores i lectors, una tasca que no és només una responsabilitat d'un professorat que, cal admetre-ho, requereix una formació específica per a fer-ho possible.

I tu, sols tu

ISABEL CANET FERRER
Sembra, València 2019
202 pàg.

Amb narracions basades en cançons de distintes formacions musicals —Zoo, Obrint Pas, El Diluvi, Gener, Pupil·les, Feliu Ventura, Tardor, Liuard...— l'autora ens parla d'absències, soledats, amors, maltractaments, esperances, un mosaic de sentiments teixits per una banda sonora que ens fa bategar a cada paraula. D'on prové el poder d'una cançó per a marcar-nos tan profundament, per a infiltrar-se en els nostres sentiments més íntims? En la música, es possible trobar raons per a abordar les crisis dels protagonistes i tirar avant.

Mestres de mestres

M. CARMEN AGULLÓ, BLANCA JUAN
Publicacions de la UV, 2020
388 pàg.

Les pàgines de la història de l'educació al País Valencià han ignorat sovint les seues protagonistes indiscutibles: les dones. Aquest llibre recorre l'evolució de l'"Escuela Normal de Maestras" de València i revela la tasca silenciosa de les seues professores i estudiants, el seu compromís educatiu i social i l'aposta per convertir el centre en una institució moderna i prestigiosa. Fins a arribar a l'actual Facultat de Magisteri, la recerca mostra l'evolució de les tensions entre els models de dona tradicional i els més moderns.

ritmes d'ara i ací

La gran trobada de la cançó d'autor

Vicent Xavier Contrí

El BarnaSants s'escampa de nou per les comarques valencianes i celebra la 25 edició amb més de 130 concerts arreu dels territoris de parla catalana.

Quan un promotor hi posa passió i coneixements el resultat acaba sent satisfactori. Pere Camps porta un quart de segle impulsant el Festival BarnaSants, un cicle de cançó d'autor que va nàixer a les cotxeres del barri barceloní de Sants i que a hores d'ara ompli d'actuacions els territoris de parla catalana, amb més de cent trenta concerts repartits per Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears i l'Alguer.

Aquest circuit ha anat creixent com la nostra música i no és gens estrany que artistes valencians hagen obert i tancat edicions anteriors. Enguany, però, la quantitat de concerts a les nostres comarques és més gran, fruit de la implicació de les diferents administracions, les promotores, els cantants i els seguidors d'aquesta cita anual amb la cançó.

"Des de l'any 1996, en aquella primera edició de nou concerts, fins a l'any 2020 amb més de 130 actuacions, el balanç només que potser positiu des d'un punt de vista cultural. És una programació feta en peu d'igualtat. Ara el que cal és que aquesta gran trobada de la cançó d'autor no tinga els peus de fang", explica Pere Camps. Per això s'ha iniciat una campanya de micromecenatge per cimentar les bases del circuit per si de cas les institucions defalleixen en el suport.

Al cartell de 2020 hi trobem clàssics de la cançó però també intèrprets emergents i concerts especials: com els tres que oferirà Pi de

la Serra amb motu dels 25 anys de BarnaSants, un d'ells a Bellreguard el 22 de febrer; o l'espectacle Ovidi 25 (amb Mireia Vives, Borja Penalba, Toni Caño i David Fernández) per recordar els vint-i-cinc anys que Ovidi Montllor agafà vacances. El dimarts, 14 d'abril, València acollirà el "Concert per la vida", en homenatge a Guillem Agulló, amb la participació de Xavi Sarrià, Smoking Souls i Auxli, entre d'altres. El BarnaSants, amb tot, vol ser molt més que un circuit de concerts de cançó d'autor. Per això desenvolupa una sèrie d'activitats paral·leles, com les realitzades amb la Plataforma per la llengua, amb invitacions als concerts per als novinguts que aprenen català, o el treball amb xiquets i xiquetes en les classes de música a l'Alguer. En aquesta edició, a més a més, hi haurà presència sucosa d'artistes caribenys, en ser Cuba el país convidat. Pel que fa al País Valencià, les actuacions començaren el passat 31 de gener amb l'alcoià Hugo Mas i es perllongaran fins el 26 d'abril amb el concert de cloenda del BarnaSants, que tindrà com a protagonista Pau Alabajos. El cantautor de Torrent presentarà al Teatre Micalet el seu huitè disc, "Les hores mortes". Un total de 12 actuacions prendran els escenaris de l'Octubre a València, el Teatre del Raval a Gandia i la Casa de Cultura de Bellreguard. Per no perdre's detall d'aquest "BarnaSants Confederal", com li agrada dir al Pere Camps, podeu visitar el web barnasants.com.

EXPERIÈNCIA IES Cayetano Sempere d'Elx, Baix Vinalopó

El compromís d'un departament, la implicació d'un col·lectiu

Ensenyar valencià en terres de frontera

A primer colp d'ull, l'edifici de rajoles cara vista envoltat de palmeres sembla un institut com tants altres. I potser és així, però aquest no és un centre qualsevol. Si més no, pel que fa a la tasca per la normalització de l'ús del valencià. Les principals responsables són les professores del departament de Valencià que, el desembre passat, van ser guardonades amb el premi Carme Miquel al Foment de Lectura de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL).

En les tertúlies dialògiques, l'alumnat intercanvia impressions sobre les lectures que ha fet.

Clara Esteve Ferrer

No crec que fem res d'especial. Fem el que fan tots els centres". Així s'expressa Mamen Navarro, una de les professores. Any rere any el departament de Valencià desplega un ampli i acolorit ventall de projectes que parteix d'un objectiu clar: "Veure gaudir l'alumnat i aconseguir que canvie el concepte que tenen sobre la llengua". En aquesta direcció han remat també les altres companyes del departament mereixedores del premi: Ascensió Alted, Anna Domínguez, Clara García, Cristina Maestre, Ester Marí i Esther Pérez. Totes elles hi aporten el seu tarannà singular.

El percentatge d'estudiants valencianoparlants al centre és d'un o dos per classe. Una majoria creu que el valencià és, en els millors dels casos, l'idioma dels iaïos. Els prejudicis lingüístics hi estan ben presents, fet que constitueix un repte per a l'equip docent. "El moment de recuperar el valencià és ara i ens sentim part activa d'un camí que ens exigeix compromís, fermesa, i bones dosis d'em-

patia", diu Mamen Navarro. En eixe camí, les professores del Cayetano Sempere no estan soles. Compten, en primer lloc, amb la complicitat de les companyes i els companys d'altres assignatures, avesats ja a la dinàmica d'un centre especialment participatiu.

Però sobretot, saben que tant l'alumnat com les seues famílies hi estan implicats. Sense el seu suport desinteressat, seria impossible desplegar tot el repertori d'iniciatives que posen en funcionament.

Club de lectura

L'any 2015 vam posar en marxa una iniciativa que amb el temps s'ha convertit en un senyal d'identitat del centre. Es tracta d'una activitat oberta emmarcada dins el programa Implica't, perquè tota la comunitat educativa compartisca, fora de les classes, projectes de tota mena: activitats esportives, lúdiques, culturals, etc.

El club està integrat en la majoria per estudiants de 1r d'ESO, algunes alumnes de 3r i tres professores. Es reuneixen els dimecres, cada dues o tres setmanes, i comparteixen la lectu-

ra de llibres en valencià, de temàtiques diverses i triats sempre amb la intenció que els resulten atractius. En cada una de les sessions, basades en la proposta de les "tertúlies dialògiques", les persones que integren el club intercanvien impressions sobre les lectures. D'aquesta manera, l'alumnat, a més de gaudir amb els llibres, perd la vergonya de parlar en públic. Per al professorat, treballar el discurs oral i l'empoderament personal són altres eixos importants d'aquesta estratègia d'animació lectora.

Entre els volums que lligen hi ha La volta al món en 80 dies, Marina, Només ens queda l'amor, o Entre rodes. Gràcia Jiménez, l'escriptora d'aquesta última novel·la, va acudir al club per compartir-hi impressions sobre l'ofici d'escriure i el plaer de llegir, fent possible una trobada d'allò més enriquidora. L'activitat va motivar que el desembre passat l'equip docent responsable, totes les professores del departament, fora mereixedora del Premi Carme Miquel al Foment de la Lectura atorgat per l'AVL. Però n'hi ha més. "Volem traure el valencià fora de les aules, el volem

"El moment de recuperar el valencià és ara i ens sentim part activa d'un camí que ens exigeix compromís, fermesa, i bones dosis d'empatia"

"Apostem pel valencià com a mitjà de comunicació i no de discòrdia; és per això que volem crear ponts i no murs"

"Volem traure el valencià fora de les aules, el volem instal·lar en la vida de la comunitat educativa"

Aquesta pretensió va motivar també una eixida al teatre, per veure Joan el Cendrós, l'obra de Carles Alberola i Roberto García, una de les lectures obligatòries de l'assignatura. "Apostem pel valencià com a mitjà de comunicació i no de discòrdia; és per això que volem crear ponts i no murs", diu Mamen Navarro.

Més que concursos literaris

Una activitat que reforça la consideració de la llengua com a vehicle per a l'acostament entre les persones i que va resultar significativa va ser la participació del col·lectiu en diferents concursos literaris. És el cas del Certamen Escolar de Narrativa Curta en Valencià, patrocinat per l'Ajuntament il·licità, o el concurs «Ficcions», destinat a tot el territori de parla catalana, i en el qual va resultar guardonada com a millor professora Mamen Navarro. En el mateix concurs, el relat escrit per un grup d'estudiants de batxillerat es va classificar en segon lloc de la província d'Alacant. Però, sens dubte, en el Cayetano Sempere recorden amb una particular estima «De la mà de la paraula», una convocatòria del CEFIRE d'Elx. En l'activitat, en què van participar alumnes del Centre del Menor, calia donar continuïtat a una història de la qual se'ls donava el començament. Rosa Sanchis, l'escriptora que havia d'afegir el final d'aquella narració, casualitats de la vida, va visitar Elx per impartir una xarrada sobre diversitat. Aprofitant l'avinentsa, el grup d'estudiants i professores va acudir-hi per conèixer-la en persona i compartir les impressions sobre l'activitat conjunta que acabaven de realitzar. Era el remat pedagògic a una activitat acadèmica que adquiria així un significat ple en l'aprenentatge dels joves estudiants.

Fet i fet, el conjunt d'iniciatives que desplega cooperativament aquest equip docent de la Ciutat de les Palmeres té un significat especial. Conscients com són de la seua ubicació en territori de frontera lingüística, totes juntes, amb la complicitat del claustre, han conformat un equip compromés i il·lusionat a parts iguals, un grup capaç de promoure activitats que traspassen els límits de l'aula per complir el que senten com una missió indefugible: "Seguir el fil de tants docents que han contribuït amb el seu mestratge a fer una societat millor i un món més sostenible, també lingüísticament".

instal·lar en la vida de la comunitat educativa". Amb aquesta premissa, professores i estudiants han anat més enllà de les portes del centre. Concretament, a la ràdio i televisió públiques valencianes, una experiència que els ha permés conèixer com funcionen els mitjans de comunicació des de dins. Van participar en el "Rosquilletres", l'espai en valencià d'À Punt amb versió radiofònica i televisiva, on alumnes de dos centres competeixen lletrejant paraules. L'IES Cayetano Sempere va ser el guanyador en l'edició televisiva que gravaren el març passat a Asp (Vinalopó Mitjà).

Cinema en valencià

També va ser molt significativa l'assistència al cicle de cinema en valencià de l'alumnat del Programa d'Acompanyament Escolar (PAE). Les sessions cinematogràfiques, organitzades per l'Ajuntament d'Elx i entitats com El Tempir i Acció Cultural del País Valencià, fan que els joves espectadors comproven que la llengua és un mitjà útil per a la comunicació, no una "llengua de iaïos".